

Չկործանեն անկեղծ սաղանդը

Հազվադեմ է դատահում, որ հասարակական կարծիքը հրադարակայնորեն դաշտավաճի մեղավորին: Այս էլ մի ռելեգիոն, երբ այդ մեղավորի խղճին ծանրացած է Երկու անմեր երիտասարդի կյանք: Խոսսու, հասկանալի է, տաղանդավոր արժանի՝ Վարդան Պետրոսյանի հետ դատահած դժբախտության մասին է, որին զրի գնացին միեւնույն ընտանիքի Երկու երիտասարդներ: Մահվան ելով վթարները, ցավոն, գրեթե սովորական են դարձել մեր առօյյայում եւ, որդես կանոն, դրանց նկատմամբ ընթացակարգը եւս սովորական է, այսինքն՝ այն, ինչը նախատեսված է օրենքով: Սովորական է նաև այն, որ ոչ հազվադեմ իսկապես մեղավորներին հաջողվում է խուսափել դատախանականությունից եւ՝ ոչ առանց օրենի դատադարձաների աջակցության (հակառակ դեմքում դա դարձադես հնարավոր չի լինի): Անվանի արժանի մասնակցությամբ տեղի ունեցածը առանձնահատուկ է նրանով, որ մի

Կողմնում՝ միեւնույն ընտանիքի երկու Երիտասարդներ են, որոնց կորուսը հնարավոր չէ փոխհատուցել ոչնչով, այն ամանոր վերի նման հետագա ողջ կյանքի ընթացքում տանջելու է նրանց ծնողներին ու հարազաներին, իսկ մյուս կողմնում՝ տաղանդավոր դերասանի հետագա ճակատագիրն է, որը, անկախ այն բանից, կատարվածի համար դատասխանափություն կկրի օրենքի ողջ խստությամբ, թե՛ այնուամենայնիվ կգտնվեն մեղնացուցիչ հանգամաններ, միեւնույնն է, հանգիս չի լինի իր խոզի առջեւ: Չնայած որ ժեղի ունեցածը դժբախտ դատահար է (այլ բացարություն դարձանելու գոյություն չունի), բայց եւ այնդես այդ դժբախտ դատահարին զոհ են գնացել միեւնույն ընտանիքի երկու անմեղ Երիտասարդ:

Ոչ ո՞վ իրավունք չունի եւ բարյական չի լինի զոհվածների հարազաներից դահանջել, որ Արագի իրաժարվեն դատասխանավորություն դահանջելու ի-

რენა ჩრავილწებეგ: მაյე ქილას-
რენე მანე კაროლ ენე ჩაიგებს
ნორანდ ნირნელანდსტეფილინდ` ხა-
მიყვაბ ენისტონი, որ այս դասին
ნორანდ ամեნից անկեղծ կարե-
կիցն ու բարեկամը Կարդան
Պետրոսյանն է, անկախ վերջի-
նիս նկամանք ნორანդ դիրիნ-
ցումից: Ուստի ხեթ სկოტաններ

Վարդան Պետրոսյան անկեղծի
տաղմանին: Ոչ միայն իր բժնա-
կան խոսքով, այլև հասարակա-
կան վարժագոծով նա արացու-
ցել է, որ իր ժողովրդի ցավերի ո-
հոգերի կրողն է, ի արքեռու-
թյուն այլց, որնոն գերադասել ե-
թե գերադասում են իրենց բարե-
կանին ու հարճարավելու կամքու:

«Հարգելի խմբագրություն, Տերյան փ. 23, 25 եւ Լալյայան 37 շենքերի բանդման մասին առաջին կառավարական թիվ 1150-ը որոշումն ընդունվել է 2002 թ. օգոստոսի 1-ին, սահմանով «Պետական կարիքների համար» որակապորումը։ Այն բողոքարկվել է ներկայիս Հյուսասահման դղողության շարածում գտնվող որոշ սեփականատերթի կողմից, որմես հետեւամբ չեղյալ հանարվելով ՀՀ Սահմանադրական դատարանի կողմից, բնականարար որակվելով որմես սահմանադրությանը հակասող որոշում։ Երեւանի նման «յուղայի» հատվածում հեթքանակ անձաւակ էի հայր

Վերադառնանք, սակայն, «մեր ոչխարներին»: Առաջին որոշման տաղալումից 5 տարի անց, մեր ժենֆերը նշանառության տակ դահող օլիգարխների դուդուկի տակ դարող կառավարությունը, 2007-ի մարտի 1-ին ընդունեց եւս մեկ, ավելի խայտառակ, թիվ 347-ն որոշումը (Վերջնաժամկետը՝ 01.01.2009 թ.), ըստ որի Երեւանի մի շարֆ, այդ թվում եւ մեր ժենֆերի շարածները ճանաչվեցին որպես «Բացառիկ գերակա շահ», իսկ որպես կառուցադառնող, հրչակվեց «Լուսականի դեպելուիրը» ՍՊԸ սնօրեն Սամվել Մայրաբեցյանը, ով, ինչու հայտնի է, ավելեց Երեւանի դատարան-մշակութային արժեքի հանդիսացող ԱՕԿՍ կոչված հանրահայտ ժենի հետճանամասը եւ, չնայած բազմաթիվ բողոքներին, կառուցում է հյուրանոց: Ասել է թե դրանց ավերումն ու սեփական գրախանի լցոննանը միհված «Էլիսար» տուփերի կառուցումը հայտնվեցին «վստահելի» ձեռքներում: Նշենի, որ նման որոշումները ունեն կատարման իրենց վերջնաժամկետը եւ այդ ժամկետի շրջանակներում կառուցադառնող բնակչիներին սուրագրման է

ուղարկում դայմանագրեր եւ դարտավորվում է նախնական ու համարժեք հատուցում աղա- հովել: Բնակիչների կողմից դրանց չստորագրման եւ կառու- ցաղատողի կողմից դատարան չփնտելու դարագայում, օրենքը հույսում է, որ «Կառուցաղատու- ղը հրաժարվում է սվյալ սեփա- կանության ձեռքբերումից եւ սվյալ սեփականության ճասով բացարիկ գերակա շահ ճանա- չելու ճասին բոլոր փաստաթղ- թերը համարվում են անվա- վեր»: Սվյալ դեմում հենց այդ- պես էլ եղավ եւ այդ իսկ դաս- ճառով, ուստի կարծ ժամկե- տում, 2011-ի փետրվարի 19-ին ընդունվեց հերթական, 168-Ն որոշումը (Վերջնաժամկե- տը՝ 01.01.2011 թ.) եւ օրենքի կո- ղից խախտումով, կառուցա- ղատողը ճնաց նույնը: Այդ որո- շումը սակայն, ըստորիշ մեր համառության, վերսին արժա- նացավ նախորդի բախտին: Այդքանից հետո մենք հույս ու- նեինք, որ մեզ վերջադիմ հան- գիս կրողնեն, սակայն ըն- դունվեց հերթական, թվով 4-րդ՝ թիվ 958-Ն որոշումը, որը ուժի մեջ մտավ 2013-ի օգոստոսի 29-ին եւ որի վերջնաժամկետն է 2015-ի հունվարի 1-ը: Կառու- ցաղատողը կրկին ճնաց նույ- նը: Ի դեպ, օրենքը չի նախատե- սում անբարեխիղ կառուցա- ղատողի իրավասության երկա- րածություն եւ նման գործողու- թյունները լիովին կանայական են: Ինչողևս տեսնում ենք, 11 տարուց ավել է մենք գտնվում ենք ունանց անկատության ամժամ- կետ դատարանիների կարգավի- ճակում:

Ավելորդ չեմ համարում դիմել նաեւ հայենի իշխանություններին եւ մասնավորապես հանրապետության նախագահին՝ հավատալով, որ իրենին նույնություն ունի դակարգ գնահատում են անվանի արժիսի սաղանոցը եւ իրենցից կախվածը կանեն, որդեսզի նա այսուհետեւ նույնություն կարողանա իր ձիրքը ծառայեցնել ժողովրդին: Խելական մտավորականը ճշակույթի, գրականության, գիտության, մեծական կամ բաղական այն գործիչն է, ով աղբում է իր ժողովրդի ու երկրի հոգսերով, եւ ոչ թե նա, ով այդ հոգսերի մասին հիշում է, երբ, ինչորեւ ժողովուրդն է ասում, «Իր ոսքը Տրորում են»: Ցավո՞վ, չեմ կարող ասել, թե այժմ մեծ է մեր խելական մտավորակաների թիվը: Համոզված ենք, որ Վարդան Եղիշեի Պետրոսյանը այդ քերից է: Եկեւ չկործանենք անսերծ տառանոր:

ՎԱՐԴԱՆ ԶՈՐԻԿԻ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ
ԵՊՀ ընդհանուր
լեզվաբանության
ամբիոնի վարիչ

Եացումները, սակայն, ինչպես
կարող եք հասկանալ, մնում են
«Զայն բարբառոյ յանապա-
sh»:

Հնարելով եւս մեկ սուտ, հանրահայս ժեների ավերման ջատագովները, իբր բնակիչների խնդրանով, Պուլքինի փ. 38 հասցեվ հաղթել կառուցում են նոր բարձրահարկ ու, բանի որ այն գտնվում է Պուլքինի 40 եւ Կողբացի 42 9-հարկանի ժեների բակում, աղա այդ նղատակի համար բարբառսարար ոչչացվել են մանկական խաղարշաղարշակն ու Բրյուսովի անվ. Լեզվագիտական համալսարանի սղորժային դահլիճը: Երեխ թե հարց է ծագում՝ էլ ինչու են բողոքում մեր ժենի բնակիչները: Նախ նշեմ, որ մեր ժեների տատերի հասությունը 70 սմ է՝ նորակառուցի 40 սմ դիմաց, ինչը գագի ու էլեկտրաէներգիայի անհիմն թանկացումներից հետո կրերի ջեռուցման վճարի զգալի ավելացնան: Առաստաղների բարձրությունը կազմում է 2,65 մ՝ մեր ժեների 3,3-ի դիմաց: Նշված ժենի գտնվում է 2-րդ ոլանում, ինչի բերումով, դրա շուկայական գինը անհանենատ ցածր է մերինից: Դարցը ավելի դարձ է դառնում, եթե ծանոթանում ես որոշ թվերի. դարձվել է, որ կառուցողների կողմից բնակիչներին տունը լինելու համար տրամադրվող հատուցումը կազմում է 1000-ից ինչ ավել դոլար 1 տառակուսի մետրի համար, իսկ մեր ժենի փոխարեն կառուցվելիք նոր եւ, համոզված եմ, անձաւակ կառուցի ամեն բառակուսի մետրը առաջին երկու հարկերում վաճառվելու է 8-ից 15 անգամ ավելի գնով՝ այդքան է գնահատվում դիմացի ժենի նմանատիպ տարածքը: Ահա եւ գլխավոր գերակա տարի...»:

Արցախ տանող Գորիս-Ստվանակերտ ճանապարհն այդ օրը մի առանձին հմայք ուներ: Օրը տաք էր ու ջինջ, եւ Արտաշեանարգի ողջ Երկայնով մեզ ուղղեկցում էր Մասիսը, որի ձյունածածկ գագաթն ու փափուկ ուրվագծերը յուրաքանչյուր հային հանար այնքան ծանոթ են ու այնուեն հարազա: Սեբենայի ապակիների հետևում առում էր, որ ձգվում էր միջեւ Սասիսի ձյունատարած լանջերն ու հիւցեցնում մոտալու ձնուան մասին: Այդ օրը հեռուն ու մոտիկն այնքան մոտ էին, որ թվում էր, թե մոտենաս, հեռվին էլ կիասնես, թե՛ւ մժենդ կօւրումակեն թափառել հեռվում:

Բնությունը միայն բնադրակեր չէ, գոյներ չէ միայն՝ երանգներով լի: Բնությունը տրամադրություն է սերելիքին որ այնեն

ուրբյան է, չափամաս, որ աճած
դահի փոխառություն են գույն ու երանզ
եւ անհոգ շաղ գալիս Շուրջ բո-

բնակիչներու ութենում են 100 000-ից մինչեւ անգամ 1 միլիոն դրամ էկամուտ: Գինու փառատնին բնակիչներն անհամբ-րությամբ են սղասում: Զնոսան շեմին հոգեւր շատ են: Շատ են նաև զյուղի շրջանավարժները, ովքեր բարձր առաջադիմություն ունեն եւ ուստի հաջողությամբ շարունակում են բարձրագույն հաստատություններում»: Այս ամենը դասմելուց հետո արենցի ամուսինները մեզ մեկնեցին լավացի մեջ փաթաթված տնական դառնանա եւ մարդեցին բարի ճանաղարի: Իսկ ճանաղարին ի սկզբանե ԲԱՐԻ էր. չէ որ այսօր կա ճանաղարի, որ ձգվում է Գորիսից մինչեւ Ստեփանակերս եւ այդ ճանաղարին է մարդկանց բերում Արեմի:

Այս անգամ մեր ճանաղարին անցավ Բերձորով, որի բնակիչները ուղարկու կումենան ջուր,

թյան վրա գտնվող այս համայնքում ձևական սառը շունչն առավել սուր ես զգում, երբ տեսնում ես փայտի կաղղոցներով բեռնված ավանակներ: Այս նույն կենդանիները տան անդամինան զանկալի են Արքախի սա-

օջախ չեն, այլ դարպաս լված
տան: Տուն, բայց ոչ գյուղ է ե-
ղածք, եւ ցուցանակներ, որ դեռ
սիդրում են աջ ու ձախ նայելու
աշետրով թնակավայր որոնեն: Այս
ձանադարիկն լավաշի մեջ
փաթաթված դառւնմա չկար....

այսինքն հուսառաս, որ ԺՄԱՐԻ
թյուն չկար, եթե տեսա հյուլզակ
հիշեցնող խարխով մի ժինու-
թյուն, որը դրդոց է՝ մետաղա-
ձով զանգը մուտքի առջեւ կախ-
ված: Այս զանգերը վաղուց ար-
դեն հանգրվանել են հայրենի
թանգարաններում: ԺՄԱՐԻ չկար
չկար, բանի որ հենց կորինին վեր
բարձրացող Երկիրականի կիսա-
կառուցը գյուղի վաղվա դր-
դոցն է, իսկ իիչ հեռու ՏՐԱԿՏՈՐ
լայն շրագթերով ճանապարհ էր
բացում, որ դիսի բարեկարգվեր
ու գյուղն ամսարի միջով կա-
դեր Մարտակերտից Վարդենիս
ձգվող վաղվա մայրուղուն: Կի-
սակառուցը դրդոցի տանիից
դարձ Երեւան էին Երևոն վարդա-
գուն ժինություն՝ գյուղի նորա-
կառուցը մանկադարսեզն ու
հավաների դասինք, ուր գյու-
ղացիները նույն են իրենց տո-
ներն ու կիսում վիշը: Զափա-
րում ընտանիին հայրեն ու զա-

լոր՝ չճանաչելով Եւ ոչ մի սահման: Աշնանն ամառվանից ձգվող ջերմնությունն իր մեջ է առնում նոտալուս սաղը շումչն ու դաշնում ձներ... Եւ ուրախություն ու տրսնություն խառնվում են իրար:

Նի աշակերտները տարիներ անց
կդառնան հյուսն, փականա-
գործ, ատաղձագործ եւ կտենաց-
նեն իրենց հայրենին: Մեր հայր-
նակիցների նվիրաբերված մի-
ջոցները Շուշիում, Քարին
Տակում ու Լուսում կդառնան
ծնողագործ երեխաների
խնամքի կենտրոն, օյլուցի-
ների համար համայնքային
կենտրոն, դպրոցի սպորտ-
դպրոցի ու ջրագիծ, ինչպես
որ դրամահավաք հեռախո-
սազանգերն են կարճ ժամա-
նակ անց դառնում դպրոց,
մանկապարտեզ ու հիվան-
դանոց:

Արդեն Արցախում, 2005-ին համայն հայության ուժերով կառուցված Հյուսիս-հարավն էլ մեզ տարավ Պատարա, Խանձ, Նոր Մարաղա, Շուշ, Կարմիր ռուկա, Թաղավարդ, Խաչճաշ, Ակնադբյուր համայնքներով, ուր խնդիրները բազմաթիվ են, բայց կիսակառուցների առատությունից ու դիմիրայրակում լսվող մեենաների ձայնից լցվում են հավատով, որ դժվարությունները թեեւ եաւ, բայց մի օր կմնան հետևում, եթե չկորցնեն հավասար ու մեջմեջի տան:

Հակայական «չան» կոչված
մետաղե տակառների մեջ անձ-
րւազուր են հավաքում՝ իրենց
կենցաղային կարիքները հոգա-
լու եւ անասուններին ջուր տալու
համար, իսկ խմելու ջուրն էլ հե-
ռավուր մի աղբյուրից ավանակ-
ներով են կրում։ Ծովի մակերե-
տութիւնը ուղղա 1055 մ բարձրու-

Երում ու անտառներում ցրված գյուղերում: Նոր բացված ժինհրապարակն էլ ամիսներ անց Մուօւկապատում կրառնա համայնքին սղասարկող մի մեծ հավաքասեղի, որտեղ գյուղացիները միասին կվարձն իրենց ձմեռները, կկիսեն ուրախություն ու ժարություն, կիոզման համայնքի խնդիրները, թեև ու թիկունք կիմնեն միմյանց: Համայնքային կենտրոն կոչված այս ժինությունների ավարտին անհամբերությանք են սղասում նաեւ Պատարա, Նոր Մարաղա, Խանձր, Կարմիր Շուկա, Խաչմաշ, Ակնաղբյուր համայնքներում:

Քետրածի ճանաղարի՝ որ
Մարտակերտից մինչեւ Վարդե-
նիս ձգվում է Դրբոն, Գետա-
վան, Սոն համայնքների միջով,
իսազ զգացնումների տևի դի-
շի swr. աղքա ու ճանապարհու

Ասված գիտե, թե այստեղ վեր-
ջին անգամ երբ են դառնալունակ-
րել:

Թվում էր, թե ինձ հանդիպած
գլուղազու մոլորված հայագն

վակները հեռաներից տուն են
դառնում, ինչ ճշակում, անա-
սուն լահում կամ աշխատում
գյուղի ժինիքաղաքակներում։
Այստեղ գյուղացին ժինական է,
որ ուժ է առնում իր հողից եւ ու-
նի վաղվա օր։ Այստեղ կան
ձմեռվա հոգեւ, ինչպես ամե-
նուր, բայց եւ հոգատար ձեռք, որ
նոր լյամն է տախս գյուղացուն ու
գյուղին։ Այստեղ աշունը չի տա-
դրում դարման ձմեռ։

Նոր Երեցի ցուցանակն անց-
նելուն մես դրւու եկանք գլխա-
վոր ճանաղարհից, եւ աջակող-
նյան արահետ հիշեցնող նեղ
հողե ճանաղարհով ուղղվեցինք
դեռի Դադիվանի: Մի բանի
տասնյակ մետրից հետո մեր առ-
ջեւ բացված տեսարանը անդի-
մարդելի հնայք ուներ: Հայացք՝
ակամա ուղղում եւ մերը դեռի
հեռվում նշմարվող վանին, մերը
դեռի ցած՝ ահազդու անդնդա-
խոր ձորը, եւ վախու ու հիացմունք
խառնվում են իրաւ, եւ գյուղ ու
գյուղացի, ծիմելովզ ու դար-
դաս մնում են հետևում: Եվ ա-
ռաջինը, որ գալիս է մՏիիդ, «սա
իմ վանին է, իմ դամությունը
իմ ճանաղարհին»: Եվս 230 կի-
լոմետր եւ Արցախից դեռի Վար-
դենիս ձգվող գեղատեսիլ հո-
վիսներով ու լեռներով Երկար ու
ձիգ խճաղաս ճանաղարհը
մեր բերեց տու:

Ինչ լավ է, եթիւ Երկար է ճանապարհը հայրենիքում:

գյուղեր, ուր գնալով դակասում
է տանիքից ելնող ծովսը, գյուղա-
միջյան ճանաղարհով զիխկոր
ու աննղատակ բայլող ան-
սուններ, խունացած գրպանրով
մետառ բարձաւմեր՝ որ ասեան

ու ընտանիքի հոգեերը կծանրա-
նան հոգումս եւ մտովի կուլդեկ-
ցեն ինձ մինչեւ տուն, թեեւ օր-
բարեհաճ էր, իսկ բնությունը՝
գերող: Բայց այն, ինչ տեսան-
ջանարկ պահապահն էր ու

Նոյեմբերի 5-ին Ալ. Ստենդիարյանի անվան օդերայի եւ բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնը լևիցուն էր: Դավավել էր ճամակութանության ընտանիք:

Թատրոն մտնելու առաջին իսկ վայրկաններից ծեմասահում դարտիվում էին մեծ երգի սիրելի մթնոլուրով հնչում էին Ավագ Պետրոսյանի կատարումները, նրա բեմական կյանք արտացոլող նկարներ, ազդագրեր, բեմական հագուստներ, վարդեշի հոբեյանին նվիրված բժիշկ գիրք-ալբոն իր ընտանի երգերի խսասալիկով, օդերային, կամերային, ժողովր-

Ավագ Պետրոսյան-100 Բացահիկ երեկո

դական երգերի նրա կատարումների երեխ խսասալիկները: «Անուշ» օդերայի Գոհար Գալույարյան եւ Ավագ Պետրոսյան ոսկյա ճայնագրության բարձրական գոյզ խսասալիկները չափազան ստավակած էին: Բոլորն էլ արարված էին Գերմանիայում:

Հորեայնական երեկոն հետաձգվել է թատրոնի բեմի, ծայնային նոր համակարգի ետևադրման աշխատանքների դաշտանով, այնուեւ որ թատրոնն իր աստեղին մեծ ոգեւորության դիմավորեց նոր բեմով, որին նա նվիրաբերել էր իր կյանի ավելի բան կես դարը, մարմնավորել բազմաթիվ ուժերեք, ստեղծել Պետրոսյանական աշխատով, որոնց մի մասը այնան էր սիրվել ու գնահատվել, որ ժողովրդի հետողության մեջ նոյնացվել էր սիրված երգի անվան:

Դաշնում է Արմեն Տիգրանյանի «Անուշ» օդերայի նախերգանքը թատրոնի սիմֆոնիկ նվազախմբի եւ օրյակներից հնչող երգախմբի կատարմամբ: Դիրիժորական վահանակի մոտ է Ավագ Պետրոսյանի յուրաքանչյուր կատարումից հետո եւ մանուշով ձայնակցում ողջ երեկոյի ընթացքում արցունել բամերով համեստի աշերից:

Տեսանյութը եւ համերգային համարները ընդունակություն է ունենալու համար:

Տեսանյութը եւ համերգային համարները ընդունակություն է ունենա

